

Asia: VN/11098/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi lääkkeenmääräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko esitys kannatettava?

Kyllä

Perustelut ja lisähuomiot

Aluehallintovirastojen lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi lääkkeenmääräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 10 §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi lääkkeenmääräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1088/2010, lääkkeenmäärämisasetus) 10 §:n muuttamisesta.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on laatinut asiasta aluehallintovirastojen yhteisen lausunnon, jonka valmisteluun ovat osallistuneet Etelä-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen, Itä-Suomen ja Lapin aluehallintovirastot.

Lausunnonantajan lausunto

Asetustekstistä: Esitetyssä asetustekstissä todetaan, että sairaanhoitaja, terveydenhoitaja tai kätilö saa antaa ja uudistaa lääkemääräyksen vain vastaanotolla toteamansa lääkkeen tarpeen perusteella.

Jotta tämä ehdotettu muutos tulisi selvemmin esille, tulisi aluehallintoviraston näkemyksen mukaan vastaanoton käsite selittää asetuksessa tai avata se käsitteenä kyseiseen momenttiin. Esimerkiksi: terveydenhoitaja tai kättilö saa antaa ja uudistaa lääkemääräyksen vain vastaanotolla, puhelimitse tai etävastaanotolla toteamansa lääkkeen tarpeen perusteella.

Ilman selvennystä pykälän tulkinta jää asetusmuistion varaan.

Perustelumuistiosta:

Kohdassa 4.1. Taloudelliset vaikutukset todetaan etävastaanotto voisi vähentää tarpeettomia lääkärikäyntejä ja konsultaatioita, kun sairaanhoitaja voisi hoitaa tilanteen itsenäisesti.

Tämä peruste on vaikeasti ymmärrettävissä etäreseptin määräämisoikeuden laajentamista puoltavaksi. Etävastaanotolla sairaanhoitajan lääkkeenmääräämisoikeus vähentänee sairaanhoitajalla käyntejä paikan päällä. ”Tarpeeton lääkärikäynti” on terminologisesti hyvin vaikeasti puolusteltavissa potilasturvallisuuden näkökulmasta, sillä lääkärikäynneistä jälkikäteen arvioituna osa voi olla turha siitä näkökulmasta, että potilas ei saanut uutta lääkehoitoa käynnillä. Lääkärikäynnin yhteydessä arvostavaa potilaan kohtaamista ei voi kuitenkaan suoraan mitata talouden mittarein.

Perustelumuistion kohdassa 4.3. Vaikutukset potilasturvallisuuteen todetaan, että voisi parantaa potilasturvallisuutta erityisesti haja-asutusalueilla, pitkien välimatkojen alueilla sekä logistisesti hankalilla alueilla, koska potilaat pääsisivät nopeammin ja helpommin hoitoon. Aluehallintovirasto toteaa, että terveydenhuoltolain 51 §:n mukaan potilaan tulee saada arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteys terveyskeskukseen ja hoidontarpeen arvio.

Aluehallintovirasto korostaa lisäksi, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan laillistettu lääkäri asettaa potilaalleen diagnoosin ja määrää hoidon. Laillistetun sairaanhoitajan tulee rajattua lääkkeenmääräämisoikeutta käyttäessään noudattaa potilaan kirjallista hoitosuunnitelmaa ja toimintayksikön kansallisiin hoitosuosituksiin perustuvia ohjeita.

Perustelumuistion kohdassa 4.4. Vaikutukset terveydenhuollon henkilöstöön todetaan, että rajattu lääkkeenmäärääminen etävastaanotolla voisi parantaa sairaanhoitajan ja lääkärin välistä yhteistyötä, kun konsultointimahdollisuudet ovat sujuvia ja lääkäri on helposti tavoitettavissa. Yhteistyöstä voi tulla tiiviimpää ja tehokkaampaa, mikä hyödyttää molempia osapuolia ja potilaita. Sairaanhoitajan ja lääkärin välisen yhteistyön tulee olla saumatonta jo nykyisinkin ja lääkärin olla helposti tavoitettavissa.

Perustelumuistion mukaan laajentunut kouluttautumispolku tukisi myös tasa-arvoa tarjoamalla kaikille sukupuolille mahdollisuuksia edetä urallaan. Kyseinen virke on tarpeeton, sillä se sopii mihin tahansa yhteyteen eikä sillä ole loogista yhteyttä tähän asetusmuutoksen perusteluihin.

Edellä mainituista seikoista huolimatta aluehallintovirasto kannattaa periaatteellista muutosta rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden laajentamiseksi etävastaanotolle.

johtaja Maria Siurua

aluehallintoylilääkäri Pasi Hirvikoski

Hirvikoski Pasi
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto